

Q

दमक-६, भापा
फाल्गुनन्द चौक
 फोन: ०२३-५७५४०९

□ मूल्य ७ /-

राष्ट्रीय दैनिक

PURBA SANDESH NATIONAL DAILY

तुलो द्याङ्कीमा
कम्प्रेसर प्रविधियुक्त

भाषा सेफ्टी ट्याङ्की
तथा ढल सरसफाई

दमक :

देवीप्रासाद सिटौला

(९८४२७६०२६५/९८२४९७९१८५)

बिर्तामोड

राजकुमार श्रेष्ठ

098090890

स्थानीय तह उठमेदवार छनोट प्रकृयामा राख्नुपर्ने

मुख्यमन्त्री कार्कीले विश्वासको मत लिदै

मोडल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.
दमक-६, जेसीज चोक (भापा) (फोन:०२३-५७५९८८/९८०११५०३४०)

सम्पादकीय

जापानिज

इन्सेलाइटिसको बढ्दो जोखिम

भाषामा वर्षायाम सुरु भएसँगै जापानिज इन्सेफलाइटिस (जेई) को सङ्क्रमण चिन्ताजनक रूपमा फैलिएको छ । स्वास्थ्य कार्यालय भाषाका अनुसार जिल्लाका मेचीनगर, हल्दिबारी, बाह्रदशी, कचनकवल, बिर्तामोड र अर्जुनधारा जस्ता क्षेत्रहरूमा हालसम्म १० जनामा सङ्क्रमण पुष्टि भइसकेको छ । सङ्क्रमितमध्ये सात महिनाका बालकसमेत हुनु र आधा अर्थात् पाँच जनाको ज्यान भइसकेको तथ्यले यस रोगको गम्भीरता र जोखिमलाई स्पष्ट पार्छ । यो तथ्यांकले सङ्क्रमण कुनै एउटा क्षेत्रमा मात्र सीमित नरहो जिल्लाभर फैलिएको डरलाग्दो चित्र प्रस्तुत गरेको छ ।

लामखुट्टेको टोकाइबाट सँगै जापानिज इन्सेफलाइटिस रोकथाम गर्न सकिने भए पनि वेवास्ता गरिए ज्यानै लिने घातक रोग हो । वर्षायाममा जम्ने पानी, सुँगुर-बंगुर तथा हाँसपालन गरिएका क्षेत्र र लामखुट्टेको तीव्र वृद्धिले यसको जोखिमलाई भने बढाउँछ । थप प्रश्न गर्न सकिने सङ्क्रमितको मृत्यु हुनुले हाम्रो स्थानीय स्वास्थ्य संयन्त्रको पूर्वतयारी, द्रुत पहिचान र उपचार प्रणालीमा अझै ठूलो सुधारको खाँचो रहेको देखाउँछ । नागरिकस्तरमा चेतनाको कमी र समयमै अस्पताल नपुग्ने प्रवृत्तिले पनि क्षति बढाउन ठूलो भूमिका खेलेको छ ।

यस विषय परिस्थितिमा रोग नियन्त्रणका लागि तत्काल बहुपक्षीय कदम चाल्न अनिवार्य भइसकेको छ । लामखुट्टेको टोकाइबाट बच्न भुलको नियमित प्रयोग गर्ने, शरीर ढाक्ने कपडा लगाउने र घर घर पर पानी जम्न नदिने जस्ता आधारभूत सतर्कताबारे व्यापक जनचेतना फैलाउनु पहिलो आवश्यकता हो । साथै, सङ्क्रमण पुष्टि भएका र जोखिमयुक्त क्षेत्रहरूमा पालिका तहबाट तालका 'खोज र नष्ट गर' अभियान सञ्चालन गर्दै किटनाशक औषधी छर्नुको साथै कुरालाई तीव्रता दिनुपर्छ । यसका साथै जोखिमयुक्त क्षेत्रका नागरिकलाई खोपको दापर मा ल्याउने र स्वास्थ्य संस्थाहरूमा द्रुत उपचारको व्यवस्था मिलाउनेतर्फ दायित्वबोध हुनुपर्छ ।

जापानिज इन्सेफलाइटिस केवल स्वास्थ्य क्षेत्रको मात्र नभई सम्पूर्ण समुदायको साझा चुनौती हो । सर्वसाधारणले ब्यक्तिगत सरसफाई र संरक्षतामा ध्यान दिनु जतिकै आवश्यक स्थानीय सरकार र स्वास्थ्य प्रशासनको सक्रियता पनि छ । बेलायत ध्यान नदिए यसले अझ भयावह रूप लिन सक्ने भएकाले हिलाइ नगरी एकीकृत नियन्त्रण प्रयास सुरु गरिहाल्नुपर्छ ।

संसदीय मर्यादा कायम गर्न सभामुखको निर्देशन

दमक । प्रतिनिधि सभाको बैठकमा सभामुख डोलप्रसाद अर्यालले राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा)की सांसद आशिका तामाङलाई संसीदीय मर्यादा र गरिमामा रहेर प्रस्तुत हुन निर्देशन दिएका छन् । परराष्ट्रमन्त्री शिबिर खनालले दिएको जवाफप्रति असन्तुष्टि जनाउँदै सांसद तामाङले थप प्रश्न गर्न समय मागेपछि बैठकमा विवाद उत्पन्न भएको हो । केही दिनअघि सांसद तामाङले उठाएका विषयमा परराष्ट्रमन्त्री खनालले बैठकमा जवाफ दिएका थिए ।

मन्त्रीको जवाफ वित्त नचुकेको भन्दै तामाङले थप स्पष्टीकरण माग गरेको थिन् । उनले प्रश्न गर्नका लागि समय माग गरे पनि सभामुख अर्यालले प्रतिनिधि सभा नियमावलीको व्यवस्था उल्लेख गर्दै थप प्रश्नका लागि समय उपलब्ध नरहेको जनाकारी गराए । सभामुखले भेटक-पटक आफ्नो आसनमा बस्न आग्रह गरे पनि तामाङले प्रश्न गर्न अडान कायम राखेपछि अर्यालले उनलाई संसीदीय मर्यादा र सभाको गरिमामा ख्याल गर्न निर्देशन दिएका थिए । सभामुखले थप बोल्ने समय नदिएपछि र आफूले स्पष्टीकरण राख्ने अवसर नपाएको भन्दै सांसद तामाङ बैठकबाट बाहिरिएको थिन् ।

सामाजिक सञ्जाल

म व्यक्तिगत रुपमा हिन्दु धर्म मान्छु

शेरबहादुर देउवा
पूर्वप्रधानमन्त्री

नेपाली कांग्रेसका नेता तथा पूर्वप्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले नेपालको धार्मिक पहिचानका विषयमा बोल्दै आफू व्यक्तिगत रूपमा सनातन हिन्दु धर्मप्रति आस्थावान रहेको बताएका छन् ।

काठमाडौंको सुकेश्वरमा आयोजित इतर समूहको ३ दिने राष्ट्रिय भेलाको समापन समारोहमा देउवाले भने, 'म व्यक्तिगत रूपमा हिन्दु हुँ। मैले हिन्दु

परम्पराअनुसार व्रतबन्ध गरेको छु, विवाह गरेको छु । म पशुपति जान्छु र पूजाआजा गर्छु । तर देशमा (धर्मका विषयमा) के हुने वा नहुने भन्ने कुनै जनताको निर्णयमा भर पर्छ । देशमा सबैका लागि धार्मिक स्वतन्त्रता हुनुपर्छ ।

कार्यक्रममा सहभागी एक प्रतिनिधिले 'हिन्दु राष्ट्र' बारे धारणा माग्दै बुझाएको प्रश्नको जवाफ दिँदै देउवाले यो कुरा बताएका हुन् ।

सम्बोधनका क्रममा देउवाले नेपालको न्यायलयप्रति आफ्नो उच्च सम्मान रहेको बताए । 'सर्वोच्च अदालतदेखि सबै न्यायालयले हिजोदेखि हामीलाई न्याय दिँदै आएका छन्,' देउवाले विगत सम्झँदै भने, 'पञ्चायतले थुन्दा होस् वा राजाले शाही आयोग बनाएर थुन्दा, न्यायालयले नै खारेज गरेर मलाई बचाएको हो । न्यायालयकै कारण आज म यहाँसम्म आइपुगेको छु ।'

विद्यार्थीमा अनुशासनको सीमार रेखा

प्रेमनारायण मुसाल

शिक्षाले व्यक्तिलाई प्रतिस्पर्धी र अरूलाई पछि पाउँदा आफू अघि बढ्न सक्ने बनाउँछ भन्ने परम्परागत धारणामा परिवर्तन ल्याई सहकार्य, सामूहिक सहभागिता र ज्ञानप्राप्तिभन्दा ज्ञान निष्पादनका आयाम महत्त्वपूर्ण हुने आधुनिक शिक्षण पद्धतिको सक्षमतामा आधारित मान्यता क्रमशः पाठ्यक्रमका माध्यमबाट विद्यालय तहमा लागू गरिँदै छ ।

शिक्षण पेसा दिनानुदिन चुनौतीपूर्ण बन्दै गएको छ । पहिलो समय सूचना प्रविधिको प्रवेश विस्तार, र्याजेष्ट संस्कृति र आचारसंहिताविनाको सामाजिक सञ्जालले सामाजिक प्रकार्यमै परिवर्तन ल्याएको छ ।

बाल अधिकारका क्षेत्रमा गरिएका संवैधानिक र कानुनी प्रावधान तथा पाठ्यक्रम विवक्षित मुलुकका अन्यास एकै पटक लागू गर्न खोज्दा विद्यालय, विद्यार्थी र अभिभावकका बिचमा अस्पष्टता र अन्योलता बढेको छ । विद्यालयलाई परम्परागत रूपमा नियन्त्रण र सिकाइ दुवैको केन्द्र मानिँदै आएको अवस्थामा शिक्षामा विकास भएको आधुनिक प्रवृत्ति र बालबालिकाको मनोसाधक पक्षलाई सन्तुलनक रूपले प्रवर्धन गर्ने उद्देश्यले विद्यालय मूलतः सिकाइ केन्द्र बन्यो पछि, सुधारगृह वा जेल जस्तै नियन्त्रण गर्ने स्थान बन्योहुँदैन भन्ने मान्यता अहिले विषयव्यापी रूपमा स्थापित हुँदै गएको छ । यस मान्यताबाट नेपाली समाज र नेपाली शिक्षण पद्धति अछुत्को रहन सक्दैन ।

शिक्षाले व्यक्तिलाई प्रतिस्पर्धी र अरूलाई पछि पाउँदा आफू अघि बढ्न सक्ने बनाउँछ भन्ने परम्परागत धारणामा परिवर्तन ल्याई सहकार्य, सामूहिक सहभागिता र

ज्ञानप्राप्तिभन्दा ज्ञान निष्पादनका आयाम महत्त्वपूर्ण हुने आधुनिक शिक्षण पद्धतिको सक्षमतामा आधारित मान्यता क्रमशः पाठ्यक्रमका माध्यमबाट विद्यालय तहमा लागू गरिँदै छ । यस परिवर्तनले नयाँ पुस्तालाई जति उत्साहित बनाएको छ पुरानो पुस्ता त्यति नै त्रसित देखिन्छ । परिवर्तन आफैमा श्रिय शब्द भए पनि आफ्नो भूमिका स्पष्ट नभएका सन्दर्भमा व्यक्ति परिवर्तनका लागि हिचकिचाउँछ ।

प्रायः पुराना शिक्षक कक्षाकोठामा विद्यार्थीलाई नियन्त्रण गर्ने उपायका रूपमा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा शारीरिक वा मानसिक दण्डलाई अवलम्बन गरेकै देखिन्छन् । विद्यार्थीलाई जुन वा मौखिक रूपमै समेत चोट पुऱ्याउन नपाउने भन्ने मान्यता कार्यन्वयन गर्न खोज्दा अब विद्यालयबाट अनुशासन भन्ने कुरा समाप्त भयो भन्ने निष्कर्षमा एकधरी शिक्षक र अभिभावक पुगेको देखिन्छ । अर्कातिर नेपालको संविधान २०७२ लाई टेकेर निर्माण भएको बालबालिकासम्बन्धी ऐन, २०७५ र बालबालिकासम्बन्धी नियमावली २०७५ मा भएका व्यवस्थालाई विद्यालय तहमै कार्यन्वयनका लागि प्रयत्न गर्दा जस्तो स्थानीय तहले बाल संरक्षण कार्यविधि निर्माण गरी विद्यालयमा लागू गर्न सकेको छ । यसले प्रत्यक्ष रूपमा विद्यालय दण्ड वा यातना दिने ठाउँ होइन, उनीहरूको सर्वाङ्गीय विकासको महत्त्वपूर्ण आधारस्तम्भ हुन भन्ने कुरालाई स्थापित गर्न सकेको छ ।

विद्यालय बाह्य क्षेत्रबाट मात्र होइन, स्वयम् आन्तरिक रूपमा समेत शान्ति क्षेत्र बन्यो पछि । दण्डले क्षणिक रूपमा अनुशासित र नियन्त्रित वातावरण कायम गरे जस्तो देखिए पनि दीर्घकालीन रूपमा विद्यार्थीको व्यक्तित्व विकासमा बाधा नै पुऱ्याउँछ भन्ने प्रमाणित पनि भएको छ । चाहे शारीरिक होस् वा मानसिक दुवै प्रकारका दण्ड सन्त्य समाजका लागि स्वीकार्य हुने सक्दैनन् ।

अभिभावक, विद्यालय र शिक्षक तीनै पक्ष यस सत्यलाई स्वीकार गरी आफूलाई समयानुसूल रूपमा समायोजन गर्नविर्ने लाग्नु पर्छ । यसका विपरीत नयाँ पुस्ता वा विद्यार्थीलाई आफू अनुकूल नै बनाउँछु भनेर लाग्ने हो भने न विद्यार्थीको व्यक्तित्व विकास हुन्छ न त सन्त्य समाजको नै निर्माण हुन सक्छ । यस सन्दर्भमा आफूलाई सर्वाधिक परिवर्तन गर्न अग्रसर हुनुपर्ने पक्ष शिक्षक नै हुन् । शिक्षण पेसामा संलग्न भएकाले राज्यले निर्माण गरेको कानुनका आधारमा आफूलाई परिवर्तन गराउनु उनीहरूको अनिवार्य सर्त पनि हो ।

अर्कातिर शिक्षक र विद्यार्थी परिवर्तन भए पनि प्रायः अभिभावकको मनोविज्ञान भने बच्चाको सम्पूर्ण अधिकार प्राप्त गर्नु पर्छ अनि उनीहरूलाई बिग्रनबाट बचाउने जिम्मेवारीसमेत शिक्षकको हो भनी आफू जिम्मेवारीबाट पछिने देखिन्छ । यसको ज्वलन्त उदाहरण हालसम्म विभिन्न क्षेत्रमा शिक्षक विद्यार्थीविच भएका विवाद र तिनले सिर्जना गरेका समस्याबाटै प्राप्त गर्न सकिन्छ । घरमा आफूले बच्चालाई नियन्त्रण वा व्यवस्थापन गर्न नसक्ने तर विद्यालयले उनीहरूलाई व्यवस्थापन गर्ने काम गर्नु पर्छ भन्ने एकाघरी आग्रह बालबालिकाको वृद्धि र विकास सिद्धान्त अनुकूल छैन ।

नेपाली समाजमा पहिलो कै दशकमा कर्तव्यमन्दा अधिकारको बढी वकालत गर्ने प्रवृत्ति हावी भएको छ । परिवर्तनसम्बन्धी नीति नियम वा कानुन बनाउनुमा अधिकारको तुल्यो नैकै गड्ढो हुने गरेको छ । यसले केही समय पुरानो विधि र पद्धति त कामै नलाग्ने रहेछ भन्ने भावस्थलत निर्माण गर्न गरेको छ । विद्यालय तहमा समेत यस्तै अवस्था नहोला भन्न सकिँदैन ।

विद्यार्थीलाई कुनै किसिमको दबाव दिन नपाउने भन्ने कुरालाई मात्र आधार मान्ने हो भने शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा सहभागी गराउनका लागि शिक्षकले अवलम्बन गरेका बालबालिकाका सर्वांगीर हितसम्मत विषयलाई समेत फरक नदिएर व्याख्या गरी शिक्षकलाई निरुत्साहित गर्ने वा अनुशासनको दासरामा ल्याउने सम्भावनासमेत बढ्छ ।

विद्यालय तह खास गरी १० जोड २ मा डिजिटल इन्चार्ज अर्थात् डिआईका रूपमा डन प्रवृत्तिका मान्छेलाई नियुक्त गर्ने अनि विद्यार्थीलाई तर्साउने प्रवृत्तिले विद्यालय कारागार जस्तै बनेका थिए । शिक्षाविद् तथा बौद्धिक समूह शिक्षामा यस प्रवृत्तिको क्रियाकलाप हुनुहुँदैन भनेर दशक अगाडिदेखि नै आवाज उठाइरहेका थिए । विगत केही वर्ष यस्ता अन्यास र थिनेले सिर्जना गरेका दुर्घटनाका समाचार धेरै नै देखिए ।

शिक्षाक्षेत्रलाई नै बदलान गर्न सक्ने र दुर्घटना निम्त्याउने यस प्रकारका क्रियाकलाप नियन्त्रण गर्न राज्यले पहल कदमी लियो । जसले हितको गलत अभ्यासलाई नियन्त्रण गर्ने काम गर्नु जुन स्वागतयोग्य छ । केही ठुला भनिएका विद्यालयले डिआईलाई काउन्सिलर इन्चार्ज अर्थात् सिआईमा रूपान्तरण गरी अहिले पनि पूर्ववत् रूपमै विद्यार्थीलाई यातना दिइरहेका छन् । त्यस्ता विद्यालयमा अभिभावकसँग गरिएको सम्झौताका नाममा विद्यार्थीलाई जबरजस्ती नियन्त्रण गर्ने काम भइरहेको छ । जुन कुरालाई विद्यालयमै अध्ययनरत र

पूर्वविद्यार्थीले विभिन्न सामाजिक स्टेजफर्मका माध्यमबाट सार्वजनिक पनि गर्दै आएका छन् । यिनै ठुला भनिएका कलेज वा विद्यालयकै कारण विद्यालय कारागार बने भन्ने भाव स्थापित भएको हो ।

सरकारले विद्यार्थीको अनुमतिबिना कपाल काटिदिन नपाउने, उनीहरूले गरेका काम, अवलम्बन गरेका व्यवहारका बारेमा आलोचना गरी विद्यार्थीलाई लज्जित बनाइ मानसिक यातना दिन नपाउने भनी निर्देशिका जारी गरेको छ । यसले विद्यार्थीलाई उनीहरूको इच्छाबिना नियन्त्रण गर्ने वा अनुशासन सिकाउने नाममा दुर्व्यवहार गर्नुहुँदैन भन्ने कुरालाई केन्द्रमा राखेको छ ।

निर्देशिकाको बालअधिकार संरक्षणका लागि यस प्रकारको व्यवस्था गरेको हो । यसो भन्दैमा विद्यालयको वातावरण नै खल्बलिन गरी सामाजिक मूल्य मान्यतालाई नै चुनौती दिने गरी गलत किसिमका अन्यास विद्यालयभित्र गर्न पाउनु पर्छ भन्ने मनसाय निर्देशिकाको होइन । सामान्य रूपमा निर्देशिका जारी गरिएको भए पनि विद्यालयलाई निर्देशिकाको वा प्रचलित कानुनको प्रतिकूल हुने गरी विद्यार्थीकै प्रत्यक्ष विद्यार्थीलाई आफ्नो अनुशासन आचारसंहिता निर्माण गर्न पाउनु पर्छ भन्ने कुरालाई समावेश नभै गरेको देखिन्छ । यस सन्दर्भमा विषयवस्तुलाई स्पष्ट पार्न विद्यालयले निर्माण गर्ने आचारसंहिता बालबालिकाकै संलग्नतामा र बालमैत्री नै हुनुपर्ने भन्ने बाध्यताक व्यवस्था राखी विद्यालयलाई समसामयिक आचारसंहिता निर्माण गर्न राज्यकै निर्देश गर्नु पर्छ ।

आचारसंहितामा कुनै पनि आर्थिक कुरा विद्यार्थीसँग जोडिनु हुँदैन । अभिभावकले शुल्क नतिरेकै जोडिनु हुँदैन अन्य कुनै बलानामा विद्यार्थीलाई परैनाबाट जन्तु गर्नुहुँदैन । यो अथावा यो नाममा शारीरिक वा मानसिक दण्ड दिने नपाइने व्यवस्था गरी विद्यालयको पोसाक वा अन्य विषयमा विद्यार्थीको र समसामयिक नीति निर्माण गर्न सक्ने वातावरण नबनाउने हो भने राज्यले जारी गरेको निर्देशिकाको अनुशासन र यातनाका विरुद्ध सीमारेखा खिच्न सक्दैन । जसले वर्तमान व्यवस्थालाई खलवल्याउन त सक्छ तर यसमन्दा उत्तम अर्को पद्धति विकास गर्न सहयोग पुऱ्याउँदैन । परिवर्तनका चरममा सामान्यताका कर्तव्य र अधिकारको सीमारेखा तय नभइदिदा पद्धति भतापड्नु हुने र त्यसैको सुधार र पुनर्स्थापनामा लामो समय खर्चिनुपर्ने छ । योप

धर्मका कुरा

अनलाइन व्यापार गर्नेलाई अनिवार्य सूचीकृत हुन सरकारको निर्देशन

दमक/ वें बसाइ,ट, एलिकसन र सामाजिक सञ्जाल लगायतका विद्युतीय माध्यमबाट वस्तु तथा सेवाको व्यापार (ई-कमर्स) गर्ने व्यवसायीहरूले अब अनिवार्य रूपमा सूचीकृत गर्नुपर्ने भएको छ ।

वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण विभागले एक जरुरी सूचना जारी गर्दै सम्पूर्ण विद्युतीय व्यापार गर्ने व्यवसायीहरूलाई विभागको पोर्टलमा अनिवार्य सूचीकृत हुन निर्देशन दिएको हो ।

पछिल्लो समय विद्युतीय माध्यम र डिजिटल भुक्तानी पणालीको प्रयोग गरी उपभोक्तालाई भ्रम छर्ने, ठगी गर्ने र गुणस्तरहीन वस्तु तथा सेवा बिक्री-वितरण गर्ने जस्ता गुनासोहरू तीव्र रूपमा बढेपछि विभागले नियमनमा कडाइ गरेको हो ।

विभागले विद्युतीय व्यापार (ई-कमर्स) ऐन, २०८५ र 'विद्युतीय व्यापार (ई-कमर्स) निशिक्षा, २०८२' कार्यान्वयनमा आइसकेको समग्र गराएको छ । ऐनको दफा ४ बमोजिम व्यवसाय गर्नुपर्ने विद्युतीय फोर्मेर्न स्थापना गर्नुपर्ने र दफा ५ बमोजिम

विभागको पोर्टलमा अनिवार्य रूपमा सूचीकरण हुनुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेको सूचनामा उल्लेख छ ।

विभागका अनुसार कम्प्युटर, मोबाइल वा यस्तै विद्युतीय उपकरणको प्रयोग गरी वेबसाइट, एलिकसन, स'टवेयर, इन्टरनेट र सामाजिक सञ्जालको माध्यमबाट व्यापार गर्ने सूचना माध्यमबाट हुने सूचना संकलन, सम्प्रेषण र वस्तु तथा सेवाको कारोबार ई-कमर्स अन्तर्गत पर्दछन् । यसभित्र दैनिक उपभोग्य वस्तुदेखि लिएर शिक्षा, स्वास्थ्य, यातायात, पर्यटन, बैकिङ, बिमा, मर्त सभ्यता लगायतका सम्पूर्ण सेवाहरू पर्नेछन् ।

विभागले तोकिएको प्रक्रिया पूरा गरी सूचीकृत भएर र प्रचलित कानूनको पूर्ण पालना गरेर मात्र व्यवसाय सञ्चालन गर्ने सरोकारवालाहरूलाई आग्रह गरेको छ ।

यस सूचनाको बेवास्ता गरी सूचीकृत नभएका वा गैर-कानुनी विद्युतीय फोर्मेर्नबाट व्यवसाय सञ्चालन गरेको पाइएमा विद्युतीय व्यापार ऐन, २०८५ तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम कडा कानुनी कारबाही हुने चेतावनी समेत विभागले दिएको छ ।

सनातन धर्म भनेको के हो ?

सनातन धर्म भनेको परापूर्वकालदेखि चलिआएको त्यही मानवीय सदगुणरूप धर्म हो । यो सनातन धर्म कसैले चलाएको नयाँ धर्म होइन । त्यसैले यस धर्मका प्रवर्तक कोही व्यक्ति हुँदैनन् । साक्षात् ईश्वर नै यस धर्मका प्रवर्तक हुनुहुन्छ । सनातन धर्म विश्वको सबैभन्दा पुरानो तर वैज्ञानिक धर्म मानिन्छ । विश्वको सबैभन्दा पुरानो ग्रन्थ वेद हो । वेदको आधारमा व्याख्या गरिने भएको हुनाले सनातन धर्मलाई वैदिक सनातन धर्म पनि भनिन्छ ।

हिन्दु धर्म र सनातन धर्ममा के फरक छ ? वैदिक सनातन धर्मलाई नै अचेल हिन्दु धर्म भनिन्छ । वेदमा सिन्धु भन्थिन्थो भने कालिका पुराण, मेरुतन्त्र, शाङ्खर पद्धति आदि ग्रन्थहरूमा हिन्दुशब्दको प्रयोग छ । सनातन धर्मलाई हिन्दु धर्म भन्नुमा यी ५ कारणहरू प्रमुख छन् :

१. हिसाबाट दूर टाढा रहने भएको हुनाले हिन्दु भनिएको हो ।
२. हीन आचरण र हीन

विचारलाई दोष दिने भएकोले हिन्दु भनिएको हो ।

३. कठोर सनानबाट शरीरका र मनका दोललाई हिसित (नष्ट) गर्ने भएकोले हिन्दु भनिएको हो ।

४. हिकारको शब्द गर्ने गार्थलाई हुने वा सम्मान गर्ने भएकोले हिन्दु भनिएको हो ।

५. हिमालदेखि इन्दुसरोवरसम्मको सदाचार पद्धति भएकोले हिन्दु भनिएको हो ।

हिन्दुको लक्षण के हो ? अँ कारलाई 'मूल मन्त्र' हो ।

मान्ने, सदाचार (सुमो आचरण) मा रहने, पिता, माता र गुरुजनलाई श्रद्धा गर्ने, वेदशास्त्रको वचन पालन गर्ने, गाई, गधौ, तुलसी र देवमूर्तिको पूजा गर्ने, ईश्वरमा आस्था राख्ने व्यक्तिलाई हिन्दु भनिन्छ । हिन्दुधर्ममा जाति वर्ग र समुदायको पहात छैन । यो सबैका लागि समान रूपले सम्मान गर्न सिकाउने धर्म हो ।

खेतबारीमा बाँदरको उपद्रोले अन्नबाली जोगाउनै मुस्किल

भोजपुर / भोजपुरमा बाँदरको बढ्दो उपद्रोले किसानको वर्षभरको मेहनत जोखिममा परेको छ । मकैलागायतका अन्नबाली पाक्ने समयमा खेतबारीमा बाँदरको भुङ्ग पस्ने बालीनाली नष्ट गर्न थालेपछि किसानलाई अन्नबाली जोगाउन मुस्किल भएको हो ।

भोजपुरका नौ वटै स्थानीय तहका अधिकांश भूभागमा बाँदरको समस्या देखिएको छ । मकै पाक्ने समयमा खेतबारीमा बाँदरको हुल पस्ने र केही समयमै अन्नबाली खपाउने गरेका किसानको दुखेको छ ।

भोजपुर नगरपालिका-४ का स्थानीय कुमार राउतले बाँदर नियन्त्रणका लागि तत्कालीनसँगै दीर्घकालीन उपाय खोज्नुपर्ने बताए । वर्षभर मेहनत गरेर लगाएको बाली पाक्ने बेलामा बाँदरले नष्ट गरिदिन्छन्, उनले भने, खेतबारीमा गएर दिनभरि कुनुपर्ने अवस्था छ । यसको दीर्घकालीन समाधानका लागि सरकारले प्रभावकारी योजना ल्याउनुपर्छ ।

बाँदरले मकैबालीसँगै तरकारी तथा बैँसचाका फलफूलमा क्षति पुऱ्याउन थालेपछि किसान फल फल समस्यामा परेका छन् । बालीनाली जोगाउन किसानले खेतबारीमा

स-साना टहरा बनाएर नियमित रूपमा निगरानी गर्ने गरेका छन् । परिवारका दुईदेखि तीन जनासम्म दैनिक रूपमा खेतबारीमा खटिएर बाँदर घाउनुपर्ने अवस्था रहेको किसानको भनाइ छ ।

खिभजन वन कार्यालय भोजपुरका प्रमुख खुद्रुस मियाँले किसानको मागका आधारमा स्थानीय तह तथा किसानलाई बाँदर घाउने यन्त्र वितरण गरिएको बताए । "बाँदरको समस्या धेरै ठाउँमा देखिएको छ", प्रमुख मियाँले भने, "तत्कालका लागि बाँदर घाउने यन्त्र वितरणलायत उपाय अपनाइएको छ । तर समस्या दीर्घकालीन रूपमा समाधान गर्न थप प्रभावकारी उपाय अवलम्बन गर्नु आवश्यक छ ।"

बाँदरको बढ्दो उपद्रोका कारण कतिपय स्थानीयले अन्नबाली जोगाउन नसकेर बस्ती नै छाड्नुपर्ने अवस्था आएको स्थानीय किसान बताउँछन् । खेतीपातीमा निर्भर परिवारलाई बाँदरको समस्या आर्थिकसँगै सामाजिक चुनौतीसमेत बन्दै गएको उनिहरूको भनाइ छ ।

किसानले बाँदर नियन्त्रणका लागि स्थानीय तह र सम्बन्धित निकायले समन्वय गरेर दीर्घकालीन योजना बनाउन माग गरेका छन् । अन्नबाली तथा फलफूलमा हुने क्षति न्यूनीकरणसँगै किसानको जीविकोपार्जन सुदृढित गर्ने राज्यले समस्या समाधानमा गम्भीर बन्नुपर्ने उनिहरूको भनाइ छ ।

खानपिन-जीवन शैली

तेजपता: स्वास्थ्य र सौन्दर्यका लागि वरदान

दमक/ सामान्यतया हामी तेजपतालाई एउटा सुगन्धित मसलाका रूपमा मात्र चिन्थौ, जसले तरकारी वा फुलाउको स्वाद बढाउँछ । तर, प्राकृतिक गुणले भरिपूर्ण तेजपता सौन्दर्य निखारका लागि पनि उत्तिकै प्रभावकारी मानिन्छ । छाला (त्वचा) र कपालको समस्या समाधानमा यसको प्रयोग निकै लाभदायक हुन्छ ।

तेजपतालाई सौन्दर्यका लागि निम्न ५ तरिकाले प्रयोग गर्न सकिन्छ:

१. **अनुहारका काला दाग हटाउन**
यदि तपाईंको अनुहारमा डण्डीफोर वा अन्य कारणले काला दागहरू बसेका छन् भने तेजपता निकै सहयोगी हुन्छ । यसका लागि तेजपतालाई पानीमा राम्ररी उमाल्ने र उक्त पानीले नियमित अनुहार धुने गर्नाले छाला सफा हुनुका साथै दागहरू बिस्तारै हराउँदै जान्छन् ।

२. **रेश्मी र चमकदार कपालको सुरक्षा**
कडा घामका कारण छाला डड्ने वा छालाको रंग असमान हुने समस्या छ भने तेजपताको पानी प्रयोग गर्न सकिन्छ । यसले छालालाई प्राकृतिक शीतलता प्रदान गर्नुका साथै रंगमा एकस्रता ल्याउन मद्दत गर्छ ।

३. **रेश्मी र चमकदार कपालका लागि**
कपालको प्राकृतिक चमक हराएको छ वा खसो भएको छ भने तेजपताको पानीले कपाल धुने गर्नुहोस् । यसको नियमित प्रयोगले कपाललाई नरम, मुलायम र चमकदार बनाउन मद्दत गर्छ ।

४. **स्वस्थता पोषण र सफाइ**
तेजपताको पातलाई गिसेर लेप बनाउने र त्यसमा दही मिसाएर अनुहार तथा शरीरमा लगाउनाले छालाको गहिरो सफाइ हुन्छ । यसले छालालाई आवश्यक पोषण प्रदान गरी प्राकृतिक रूपमै चमकिलो बनाउँछ ।

५. **बलियो र सौन्दर्यका लागि**
तेजपता दाँतको वमकका लागि पनि अझुक् औषधि हो । तेजपतालाई घाममा सुकाएर धुले बनाउने र उक्त धुलेले दाँत माग्ने गर्नाले दाँतको फेलेलोपना हट्छ । यसले दाँतलाई मजबुत बनाउनुका साथै मुखमा चमक थप्छ ।

डा. प्रेम श्रेष्ठ

नेपाली सामाजिक संस्कारहरूमा तिथिमितिको महत्त्व

प्रस्तावना

यस लेखको शीर्षकमा तिथिमिति लाई अनुप्रासका हिसाबले राखिए पनि लेखको मर्म र लेखकको उद्देश्यचाहिँ संस्कारमा तिथिको स्थान र महत्त्व चर्चा गर्नु नै रहेको छ । पृथ्वी दर्शनहरू, तिनका सहयात्रीका रूपमा रहेका विविध धार्मिक मतहरू र तिनकै आड र सिञ्चनमा विकसित नेपालको आर्य हिन्दु संस्कृतिमा तिथिको एउटा महत्त्व रहिआएको छ । यो महत्त्व हाम्रा जनजीवन, दैनिक, सामाजिक र विशेष अवसर-पर्वहरूमा आयोजना गरिने संस्कार आदि अनुष्ठान-कार्यक्रमहरूमा भल्किन्छ ।

ग्रहनक्षत्रको मानव जीवनमा प्रभाव

यो विशाल ब्रह्माण्डमा वा ब्रह्माण्डहरूको तुलनामा मानिस ता ज्यादै सूक्ष्म जीव हो । तर यो चेतनाको धनी जीव पनि हो । ब्रह्माण्डकै एउटा सशक्त अंश हाम्रो सौर्यमण्डलको एउटा सूक्ष्म अंशको रूपमा मानिस बसेको छ । त्यस मण्डलको एउटा भाग वा पिण्ड (व्यमण्ड) पृथ्वीमा उसको बसोबास छ । यसैले मानिस र उसका सोच, क्रियाकलाप (जसको समष्टि नाउँ संस्कृति हो) लाई उसले त्यस मण्डलका अन्य ग्रह-नक्षत्रादि पिण्डहरूसित तालमेल मिलाएर

संस्कृति र अनुभूतिको आय

बस्न जानेको छ । मानिसको यो ज्ञान र चेत हजारौं हजार वर्ष पुरानो हो । तर उसले यसलाई जीवन-विज्ञान अर्थात् बढी सतर्कताका साथ उपयोग गर्न थालेको चाहिँ कमसेकम वैदिककालदेखि हो ।

वैदिक साहित्यले मानिसको ग्रह-क्षत्रको ज्ञान-तिनको उपपत्ति विधि र पछिल्लो समयमा तिनको फलका बारेमा उसको चासो र अभिप्रायलाई प्रस्तुत गर्छन् । ज्योतिषशास्त्र त्यही चेत र ज्ञानको संयोजनको फल हो ।

पृथ्वीमा उत्पन्न प्राकृतिक श्रोत र ग्रहहरूबाट प्राप्त उर्जाबाट मानिसलायत समग्र जीवनजगतले जीवन धान्ने हो । वास्तवमा यस्तो सन्तुलित वा मिलेको बसाइलाई नै मानिस एउटा बाधा-व्यवधानसहित जीवन भन्ने ठान्छ र यो सत्य पनि हो । यो बसाइमा यस्तो सामाजिक-लौकिक परिवेशमा सङ्गठित जीवन ज्जुनु भनेको सामाजिक परिवेशमा छरिभैकीसित मिलेर सहधर्म, सहकर्म गरेर बस्नुजस्तै हो । छिमेकीसित मिल्न नसक्ने, बलभित्राई गर्न मानिसलाई असामाजिक, अमर्द भनिन्छ । अ' ना छिमेकीसित जस्तै मानिस आफूवरिपरिको वातावरण र टाढाका ग्रह-नक्षत्र पिण्डादिसित पनि मिलेर बस्न बाध्य छ ।

पृथ्वी ज्योतिषशास्त्रमा वाकोका सम्बन्ध सूर्यसित रहेको छ । यसैगरी तिथिले चन्द्रमाको कला वा उनको गतिसित सम्बन्ध राख्छन् । पृथ्वीबाट चन्द्रमाको दृश्य आकारमा हुने घट-बढको अवस्था वा त्यो समयलाई पक्ष भनियो । चन्द्रमा सानो आकारमा देखा परेर पूर्ण भएपछि पूर्णिमा भनियो र त्यस पछलाई शुक्लपक्ष अनि त्यस पक्षको गणनपद्धति -प्रतिपदा, द्वितीया, तृतीया गदैं अन्ततः एक सप्तिमा चन्द्रमा अदृश्य हुने हुनाले त्यस अवधिलाई कृष्णपक्ष र त्यो अन्धकार अवधिलाई अमावस्यको नाम दिने जालियो ।

मनोरञ्जन

८ लाख ५५ हजार बढीले हेरे 'गौशली', बक्स अफिसमा १३ करोड ५५ लाख

दमक/ चलचित्र विकास बोर्डले फिल्म गत साताको बक्स अफिस रिपोर्ट सार्वजनिक गरेको छ । बोर्डले आइतबार राति दश बजे सम्मको व्यवसाय समेटेई सार्वजनिक गरेको बक्स अफिस रिपोर्ट अनुसार फिल्म 'गौशली' ले २३ करोड ५५ लाख ५२ हजार ५०२ रुपैयाँ १२ सय कले बसन् गर्नु सफल भएको छ । फिल्मलाई यस अवधिमा अवधिमा ८ लाख ५५ हजार ७५२ जनाले हेरेका छन् ।

गत साउन १ गतेबाट प्रदर्शनमा आएको फिल्म

गीतकार तथा स्त्रीराग विशेषज्ञ डा. भोला रिजालका छोरा डा. कपिल रिजालले निर्देशन गरेका हुन् । केही साता अघिनै फिल्म कमाइको मामलामा यो वर्ष रिजाल भएका फिल्महरूमा सबैभन्दा अग्रस्थानमा रहन सफल भएको थियो । फिल्मको व्यवसाय अहिले पनि राम्रो रहेको निर्माण क्षेत्रले जनाएको छ ।

फिल्ममा अरुण क्षेत्री, सिमान खड्का, मदनकुश श्रेष्ठ, प्रकाश घिमिरे, लुनिमा तुलाधर, रवीन्द्र भा, ईश्वरी बराल, सन्जोग रसाइली, सीतादेवी तिम्तिरिसना,

लक्ष्मीनाथ तिम्तिरिसना लगायत कलाकारको अभिनय छ । कलाकारसहितको टिम अहिले पनि हल हलमा पुगेर दर्शकको प्रतिक्रिया बुकिरहेको छ ।

डा.भोला रिजालको कथामा आधारित फिल्मको पटकथा तथा संवाद डा.कपिल रिजाल, निश्चल कुँवर, नीरज नेपाल र गिरिराज घिमिरेले संयुक्त रूपमा तयार गरेका हुन् । घर, परिवार, सम्बन्ध र आत्मीयताको भावलाई केन्द्रमा राखिएको फिल्मको वितरण रिच इन्टरटेनमेन्ट, एप्पल इन्टरटेनमेन्ट र एफडीले गरेका छन् ।

महान भनाईहरू

- १) आँखाले न देख्ने बित्तिकै केही पनि हुन्न र छैन भन्नुहुँदैन । वास्तवमा देखिएको भन्दा नदेखिएको संसार रूलो छ, दुल्लो हुन्छ । किनकि रुखलाई थाप्ने काम जराँले गर्छ, घरलाई उठाउने काम जगले गरेको हुन्छ ।
- २) अगाडि बढ्न चाहनेले पछाडि हेर्नुपर्छ । पछाडिको संसार बिर्सेर अगाडि बढ्न गाह्रो पर्छ । गाडीलाई पनि गति दिन केही पछि हट्नुपर्छ र खेलाडीलाई पनि जन्म दिन केही पछि हटेर शक्ति सञ्चय गर्नुपर्ने हुन्छ ।
- ३) सत्यसमेत निरपेक्ष हुँदैन । गुलियो मीठो लानेलाई त्यही सत्य हो, अमिलो मीठो लानेलाई त्यही सत्य हो । यहीँ गुलियो सत्य मान्ने भने अमिलोले बाधा दिएको छ । अमीलोलाई सत्य भन्ने भने गुलियो बाधक बन्न पुगेको छ ।

SHREE RATNA JEWELLERY
— रातोपुत्रा स्वर्ण, चाँदी, प्लेटिनम —

आजको सुनचाँदीको दर

मिति: 2083/05/02

खापावाला सुन
प्रति तोला **रु. 307300/-**

चाँदी
प्रति तोला **रु. 4770/-**

सुनचाँदीका आकर्षक डिजाइन तथा गुणस्तरीय महत्त्वका लागि हामीलाई सम्पर्कनुहोस् ।

9815996315

दमक, झापा

स्वास्थ्य

खाना खाँदा कागतीको रस निचोरेर खानुका फाइदा

दमक/ हामीले प्रायः सलाद, चटपटे, आलु चाट र सुपमा कागतीको रस मिसाएको देखेका छौ ।

तर केही मानिसहरू तरकारी वा दालमा कागतीको रस हालेर खान मन पराउँछन् । तपाईंको पनि बानी त्यस्तै छ कि ? यो बानीले खानाको स्वाद त बढाउँछैन शरीरलाई अन्य धेरै फाइदा पुग्छ ।

के के हुन्छन् फाइदा ?

खानामाथि कागतीको रस निचोर्नाले खानामा रहेको भिटामिन सी पाचन इन्जाइमहरू सक्रिय हुन्छ, जसले गर्दा भारी खाना पाचन सजिलो हुन्छ । यसबाहेक, कागतीमा रहेको फाइबरले कब्जियत, अपच र ग्यास जस्ता पेटका समस्याहरूलाई कम गर्न पनि मद्दत गर्छ । पेट दुख्ने समस्याबाट पीडित हुनुहुन्छ भने, तपाईंले यो बानीलाई आ'नो दैनिक दिनचर्यामा निश्चित रूपमा समावेश गर्नुपर्छ ।

दोस्रो: फलामको अवशोषण बढाउँछ पालुङ्गो, दाल, वा चनामाथि कागतीको रस निचोर्दा शरीरको फलामको अवशोषण

दोब्बर हुन सक्छ, जसले रक्तअल्पता जस्ता विभिन्न रोगहरूलाई कम गर्न मद्दत गर्दछ । ध्यान दिनुपर्ने कुरा कागतीलाई खाना पकाउँछेरि होइन, होइन, खाना पकाइसकेपछि हाल्नु पर्छ । अन्यथा, शरीरलाई आवश्यक भिटामिन सी प्राप्त हुँदैन ।

Log on गर्नुहोस्
purbasandesh.com
EPAPER मा पूर्वसन्देश पत्रिका हेर्नुहोस्

दैनिक साप्तिफल

आज मिति
३०८३ साल
गती ०३ गते
बुधवार
19 Aug. 2026
तिथि: सातुनी

ज्यो. लक्ष्मी प्र. टकाल
ठेगाना: वडावाट १२
सुदूरपश्चिम प्रदेश, कैलाली जिल्ला, उदयपुर
सम्पर्कका लागि:
९८६३७३९०८२/९८५७००५५५५

मेरा	च छे तो ला लि ले ले तो अ	कट्ट	दि हु हे हो डा डि ड डे डो	मला	आर्थिक अवस्था सुधार हुनेछ । प्रेम सम्बन्ध सुमधुर बनेछ ।	मकर	व्यवसायमा लाभको संकेत छ । परिवारमा खुसी छाउनेछ ।
तपाईं	नयाँ काममा सफलता मिलेछ । आर्थिक लाभको अवसर जुनेछ ।	बुद्धि	मानमा उत्साह बढ्नेछ । अधुरा काम पूरा हुनेछ ।	वृषिक	तपाईं बाटि दिने हो डा डि डे डो	कुम्भ	जैन मे जो सा सी सौ स सो द
वृष	इ उ ए ओ वा छि ब्र ब्र वे वो	मिथुन	पारिवारिक सम्बन्ध सुमधुर बनेछ । व्यवसायमा राम्रो प्रगति हुनेछ ।	कन्या	काममा सफलता प्राप्त हुनेछ । यात्राको अवसर मिल्न सक्छ ।	मीन	रौप्यका काम अघि बढ्नेछ । आर्थिक तथा बलिगो बनेछ ।
मिथुन	का कि क छ ड छ के को हा	धनु	महत्त्वपूर्ण निर्णय लिनुहोला । सहकमीबाट सहयोग प्राप्त हुनेछ ।	धनु	टो प पी र्छे छण छ पे पो	मीन	दि द्द भ भ छ छ दे दो वा जी
मिथुन	महत्त्वपूर्ण निर्णय लिनुहोला । सहकमीबाट सहयोग प्राप्त हुनेछ ।	धनु	मेहनतको फल प्राप्त हुनेछ । नयाँ अवसर हात लाग्नेछ ।	धनु	नयाँ योजनामा सफलता मिलेछ । मित्रबाट सहयोग पाइनेछ ।	मीन	मानसिक शान्ति प्राप्त हुनेछ । महत्त्वपूर्ण अवसर हात पर्नेछ ।

नेप्सेको ओरालो यात्रा

दमक/ साताको दोस्रो कारोबार दिन मंगलबार नेप्से पर्सिचक १९.३४ अंकले घटेर २६२२.४८ निन्दुमा भरिएको छ। पछिल्ला दुई कारोबार दिनदेखि लगातार ओरालो लागेको बजारले मंगलबार पनि गिरावटलाई निरन्तरता दिएको हो।

यस दिन सेन्सिटिभ इण्डेक्स २.५५ अंकले घटेको छ। फ्लोट इण्डेक्स १.३० अंक र सेन्सिटिभ फ्लोट इण्डेक्स ०.८८ अंकले घटेको छ। नेप्सेसँगै कारोबार रकम पनि घटेको छ। सोमबार ५ अर्ब ५२ करोड रूपैयाँबराबरको शेयर कारोबार भएकोमा मंगलबार ४७७ करोडको ५५ हजार २४६ पटकको कारोबारबाट ५ अर्ब ७ करोड ३५ लाख १९ हजार रूपैयाँबराबरको १ करोड ५१ लाख ९६ हजार किता शेयर खरिदविक्री भएको छ।

बजारमा केही कम्पनीको शेयरमा भने सकारात्मक कारोबार देखिएको छ। सर्वाधिक पेन्टस र माउन्ट एभरेष्ट पावर डेभलपमेन्टको शेयर सकारात्मक सर्किट लेभलमा कारोबार भएको छ। सर्वाधिक पेन्टसको शेयरमूल्य ६८ रूपैयाँ ४० पैसा बढेर ५२४ रूपैयाँ ६० पैसा पुगेको छ भने माउन्ट एभरेष्ट पावर डेभलपमेन्टको शेयरमूल्य ७८ रूपैयाँ ६० पैसा बढेर ६०३ रूपैयाँ २० पैसा पुगेको छ।

१५ औँस...आफुले निरन्तर संवाद गरिरहेको सर्वापति थपाले बताए। महाभूमि प्रदीप डोले नेतृत्वको समितिले सदस्यता दूगो लगाएको र निर्वाचन समितिलाई हस्तान्तरण गरेको पनि उनले बताए। महाधिवेशन नियन्त्रण र पारदर्शी बनाउनका लागि समितिहरूबारे खुला छलफल गर्न आफू तयार रहेको सर्वापति थपाले बताए। राजनीतिक कुरा छलफल भइरहन्छ, तर हामीसँग अब समय छैन, महाधिवेशन प्रक्रिया सुरु भयो, उनले भने।

पावर.....ती सबै खोजे भएकै जानकारी दिन चाहन्छु' उनले भनेका थिए। साथै, रविवले महाधिवेशनमा एक्ला समायोजनको काम सबै सकिनेछ भन्ने दावी गरे। यो गृहबाट नै चल्ने स्पष्ट पारे। 'महाधिवेशनपछि समायोजनको काम सबै समाप्त भएको छ। अब एउटा राख्नुपर्छ। एउटा लिस्टिंगपछि फरक फरक छैन। कसैले भन्न सक्छ- म यो गृहको, मेरो नेता यो हो, ऊ हो। त्यसबाट मनोरञ्जन बाहेक केही पनि लिने सक्ने। एउटा राख्नुपर्छ, एउटा घण्टी। त्यसैले समायोजनका काम महाधिवेशनबाट गरिसकेका छौं, उनले भनेका थिए। यसअघि विज्ञो परिस्थितिमा निर्वाचन र समायोजनको काम भएकोले ब्यान्डिङबाट क्लब मार्फत उम्मेदवार छुटे हुन नसकेको रविवले स्वीकार गरे।

त्यसपछि.....

व्यवसायीलाई खेलकुदसँग जोडेर स्वस्थ राख्न मनोरञ्जन दिने उद्देश्यले आयोजना गरिएका यस प्रतियोगिताको म्यान अफ दि टुर्नामेन्टलाई २ हजार ५ सय २५ रूपैयाँ, उत्कृष्ट गोलरक्षकलाई २ हजार २ सय २२ रूपैयाँ र प्रत्येक खेलका म्यान अफ दि म्याचलाई ११ सय ११ रूपैयाँका दरले जम्मा १२ हजार २ सय २१ रूपैयाँ वितरण गरिने दमक उद्योग विकास समितिको खेलकुद तथा स्वास्थ्य उपसमितिमा सयोजक कृष्णराज दाहालले जानकारी दिए।

यस खेलमा मुख्य सहयोगी संस्थाहरू एल आर पी स्प्लायस दमक, सिन्डेल डिपार्टमेन्ट स्टोर, दमक ६, आरम्भ कम्प्युटर प्रालि दमक ६, सिद्धार्थ वैद्य दमक र त्रिवेणी फुड एण्ड बेभेज प्रालि इटहरी सुनसरी रहेको जानकारी गराइएको छ।

पत्रकार सम्मेलनको सञ्चालन दमक उद्योग वाणिज्य संघका प्रथम उपाध्यक्ष रुबल अधिकारीले गरेका थिए भने उपसमितिमा सयोजक कृष्णराज दाहालको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रमको समानान्तरै उपाध्यक्ष भागवान बस्नेतले गरेका थिए। कार्यक्रममा संघका पूर्व अध्यक्ष विजय बरालसहित संघका कार्यसमिति प्रधाधिकारी, सदस्यहरू, सल्लाहकार समितिमा सदस्यहरू तथा खेलकुद उपसमितिमा सदस्यहरूको उपस्थिति रहेको थियो।

जुट सेटि...जुट उत्पादन गर्दै आएका छन्। यसबाट रु दुई लाखदेखि तीन लाखसम्म आयदानी हुने गरेको उनले जानकारी दिनुभयो। तयार भएको जुट बिक्रीका लागि बजारको समस्या नरहेको र स्थानीय व्यापारीले खेतमै पुगेर खरिद गर्न गरेको उनको भनाइ छ। जुटको मूल्यमा वृद्धि हुनुका साथै उद्योगबाट माग बढेपछि सुनसरीमा जुट खेतीतर्फ किसानको आकर्षण बढेको छ। गत वर्षको तुलनामा यस वर्ष जिल्लामा जुटखेतीको क्षेत्रफल पनि वृद्धि भएको छ।

कृषि ज्ञान केन्द्र सुनसरीका सूचना अधिकारी प्रवीणलाल श्रेष्ठका अनुसार आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सुनसरी जिल्लामा एक हजार ३०८ हेक्टर क्षेत्रफलमा जुटखेती गरिएको थियो। आव २०८२/८३ मा एक हजार ३३४ हेक्टरमा जुटखेती गरिएको छ।

घर चाहियो

पूर्व-पश्चिम हाइवेबाट उत्तरमा कम्पाउण्डवाल र पार्किङ भएको पूर्व वा उत्तर फर्केको घर त् चाहियो। इच्छुकले चाँडो सम्पर्क गर्नुहोला।

सम्पर्कका लागि:

9852670911/ 9802782500

अत्याधुनिक प्रविधिद्वारा उत्पादित

नयाँ भापाली इटा

धजाटमा

ठूलो साइजको इटा उपलब्ध छ।

सम्पर्कका लागि:

मगवान बस्नेत : ९८५२६९००२१

उद्योग सम्पर्क : ९८०१४०९४२२

दमक नगरपालिकाको तर्फबाट सार्वजनिक अनुरोध

दमक नगरपालिकाको नगरसभाबाट स्वीकृत नीति तथा कार्यक्रमका आधारमा मिति २०८३/०४/२७ गते यातायात तथा ट्राफिक व्यवस्थापन समितिको बैठकको निर्णयानुसार दमक नगरपालिका क्षेत्रभित्र शान्ति सुरक्षा कायम गर्न, समाजमा असर पार्ने विभिन्न गतिविधि नियन्त्रण गरी नगरलाई व्यवस्थित गर्न साथै यातायात व्यवस्थापन, पार्किङ व्यवस्थापन र बजार व्यवस्थापन गर्न देहाय बमोजिमका प्रावधानहरू लागु गरिने हुदा सो को पालना गरी दिन नगरपालिकाको तर्फबाट सबै नगरवासीहरूमा यो सार्वजनिक अनुरोध गरिन्छ।

देहाय

१. दमक नगर भित्रका विभिन्न चोक गल्लीहरूमा बाह्रमासे रकम सट्टावाजी राखी क्यारेमबोर्ड, तास, लुंडो लगायतका खेलहरू सार्वजनिक रूपले खेली अप्रत्यक्ष रूपको अनियमित आर्थिक चलखेल गर्ने गरेको पाईएमा कानून बमोजिम कारवाही गरिनेछ।
२. दमक नगर भित्रका विभिन्न स्थानहरूमा अनावश्यक एवं अव्यवस्थित रूपले सडक मानवहरूको गतिविधि बढेको र त्यस्ता मानवहरूबाट चोरी, दुर्घटना, फोहोरमैला, होहल्ला र सामाजिक विकृति समेत बढ्न गएकोले आफ्नोक्षेत्रभित्र यस्ता गतिविधि देखिएमा सुरक्षा निकायलाई सूचना दिनु हुन।
३. दमक बजार सौन्दर्यीकरणका लागि दमक नगरपालिकाद्वारा पार्किङ व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्दिष्ट गरिएको १ गते देखि १५ गते सम्म बजार सडकको पूर्वी तर्फ र १६ देखि मसान्त सम्म पश्चिम तर्फका स्थानहरूमा एकतर्फ पार्किङको व्यवस्थापनलाई अटेर गरे वा उल्लंघन गरे नगरप्रहरी बलद्वारा उक्त सवारी साधनलाई ह्वील लक (Wheel Lock) गरी नगरको नियमानुसार कारवाही गरिनेछ।
४. फुटपाथहरूमा कुनै प्रकारका व्यवसायिक सामग्रीहरू, निर्माण सामग्रीहरू, बजारको सौन्दर्यलाई नकारात्मक प्रभाव पार्ने गरी घाम छेक्न प्रयोग गरिने कपडा, प्लाष्टिक, टिकको छज्जी लगायतका सामग्रीको प्रयोग गरी फुटपाथलाई असर पार्न पूर्ण रूपले निषेध गरिएको हुदा नियम अटेर गरेमा नियमानुसार कडा कारवाही गरिनेछ।
५. घरपालुवा कुकुरहरूबाट सडक, पेटीहरूमा दिशा पिसाब गराउने कार्यमा पूर्ण प्रतिवन्ध गरिएको हुदा त्यसो गरे गएको पाईएमा नियमानुसार कारवाही गरिनेछ।
६. दमक नगर भित्रका सार्वजनिक स्थानहरूमा खुल्ला रुपमा धुम्रपान, मद्यपान, सुर्तिजन्य पदार्थ खेनी, गुटका खान माथि पूर्ण रोक लगाईएको छ। सो सम्बन्धी नगर क्षेत्रका सबै स्थानहरूमा सूचना प्रवाह गर्ने र त्यस प्रकारको सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान, मद्यपान, सुर्तिजन्य पदार्थ खेनी, गुटका प्रयोग गरेको पाईएमा कानून बमोजिम कडा कारवाही गरिनेछ।
७. दमक बजारक्षेत्रमा ठुला मालवाहक सवारी साधन टिपर, ट्र्याक्टरबाट मालसामान लोड अनलोड तथा ढुवानी गर्नु परेमा विहान ९:०० बजे भित्र र बेलुका ५:०० बजे पछि मात्र लोड अनलोड तथा ढुवानी गर्ने। माल वाहक सवारी साधनहरू बजार क्षेत्र प्रवेश गर्न अनिवार्य रिड् रोडबाट आवत जावत गर्ने। गिट्टी, ढुगा, वालुवा ढुवानी गर्ने सवारी साधनहरूले अनिवार्य रुपमा सामग्री छोपेर मात्र ढुवानी गर्नु पर्ने। तोकिएको नीति र समय बाहेक अटेर गरी ढुवानी गरेको पाईएमा कडा कारवाही गरिनेछ।
८. सवारी दुर्घटना एवं जोखिम न्यूनिकरण सम्बन्धमा विना हेलमेट एवं ३ जना सवार भई मोटर साईकल चलाउनु तथा ध्वनी प्रदुपण हुने गरी साईलेन्सर जाली निकाली वा अन्य कारणबाट ठुलो आवाज निस्कने मोटरसाईकलहरूलाई प्रतिवन्ध लगाईएको छ। यस्ता किसिमका क्रियाकलाप गरेमा कारवाही गरिनेछ।
९. दमक नगर भित्रका सडक, पेटी तथा सार्वजनिक स्थानहरूमा जथाभावी फोहोर मैला नगर्ने, घर घनी तथा व्यवसायीहरूले फोहोर श्रोतको वर्गिकरण गरी सोही अनुसार फोहोर बोक्ने गाई आएपछि फोहोर व्यवस्थापन गर्ने साथै फोहोर मैला फ्याँक्न सहज हुने गरी कसैले पनि खाली जग्गा नराख्ने तथा आ-आफ्नो खाली जग्गाको सही सदुपयोग गर्नु हुन।
१०. आ-आफ्नो घरका सेफ्टी ट्र्याकीहरू सफा गर्दा वरिपरिको वातावरणमा दुर्गन्ध नहुने गरी व्यवस्था गर्ने एवं सेफ्टी ट्र्याकी वाहकले जथाभावी फोहोर फ्याँक्न प्रतिवन्ध लगाईएको छ।
११. दमक नगर भित्रका मन्दिर, विद्यालय एवं स्वास्थ्य केन्द्रहरूको १०० मिटरको दुरी भित्र कुनै प्रकारको मद्यपान, धुम्रपान, खेनी, गुटका लगायत सुर्तीजन्य सामानहरू बेच विखन तथा सेवन गर्न पाईने छैन।
१२. दमक नगरक्षेत्र भित्र रहेका माछा, मासु जुन्य सामग्री बेच विखन गर्ने व्यवसायिहरूले माछा, मासुको शुद्धताका ध्यानमा राखि बाध्य वातावरणबाट फोहोर मैला नहुने गरी सिसाको बाल्टे, पेट्टी तथा सार्वजनिक स्थानहरूमा जथाभावी फोहोर मात्र बेच विखन गर्ने। उल्लेखित व्यवसायबाट निस्कने हड्डी लगायतका फोहोर वस्तुहरू निश्चित स्थानमा स्वयं व्यवसायीले व्यवस्थापन गरी पूर्ण रूपले फोहोर मैला नियन्त्रण गर्ने। सो नियम उल्लंघन गरेको पाईएमा कारवाही गरिनेछ।
१३. नगरक्षेत्रभित्र अव्यवस्थित रुपमा सडकपेटी अवरोध हुने गरी व्यवसाय संचालन गर्न पूर्ण रुपमा निषेध गरिएको छ। सो गरेको पाईएमा उक्त सामान जफत गरी जरिवाना समेत गरिने छ।
१४. नयाँ सव्धी बजारभित्र व्यवसाय गर्ने व्यवसायीहरूले आफुले पाएको स्टलमामात्र व्यापार व्यवसाय गर्नु पर्नेछ। स्टलभन्दा बाहिर फिजाएर व्यापार व्यवसाय गरेको पाईएमा उक्त सामान नगर प्रहरी बलले जफत गर्न सक्नेछ।
१५. अण्डरग्राउण्ड पार्किङ सुविधा बनाएका व्यवसायिक भवन तथा महलहरूले अनिवार्य अण्डरग्राउण्ड पार्किङको व्यवस्था गर्नुपर्नेछ।
१६. सडक पेटी अवरोध हुने गरी निर्माण सामग्रीहरू राख्दा दुर्घटनाको जोखिम बढेको तथा आवागमनमा समेत समस्या भएकोले निर्माण सामग्री नराख्ने यदी अटेर गरी सामान राखे उक्त सामान जफत गरिनेछ।
१७. सडकपेटी, बिजुलीको पोल आदीमा नगरपालिकाको स्वीकृति विना कुनै किसिमका विज्ञापनजन्य सामग्री राख्न निषेध गरिएको छ।

वसपाक व्यवस्थापन सम्बन्धमा:-

१. वसपाकबाट पूर्व तर्फ नगरपालिका जाने मूल सडक हुदै पूर्व पश्चिम लोक मार्गको रतुवा पुल सम्म कुनै पनि यात्रु वाहक सवारी साधन बस, कार, भेन, टेम्पो, सिटी सफारी आदीले स्ट्रेण्ड कायम गरी रोक्न पूर्ण रूपले निषेध गरिएको छ।
२. वसपाक हाताभित्र रहेको टर्मिनल भवन बाहेक अन्यत्र टिकट बुकिङ काउन्टर राख्न पूर्ण रूपले निषेध गरिएको छ।
३. छोटो तथा लामो दुरीका यात्रु वाहक सवारी साधनहरू अनिवार्य वसपाक हाताभित्र प्रवेश गराउनु हुन।
४. पूर्व पश्चिम लोक मार्ग अन्तर्गत रतुवा पुलबाट पश्चिम वसपाक प्रवेश मार्ग सम्म कुनै किसिमका तीन पाङ्गे र चार पाङ्गे सवारी साधन रोक्न निषेध गरिएको छ।
५. गणतन्त्र चोक, आकासे पुल देखि पश्चिम पशुपती आयल सेन्टरसम्म अटो, सिटी सफारी आदी :वप्ल त्वबअप बाट संचालन गर्न निषेध गरिएको छ।

टेम्पो तथा सिटी सफारी सम्बन्धमा:-

१. दमक नगरपालिका ठेगाना भई लाईसेन्स प्राप्त गरेका टेम्पो तथा सिटी सफारीहरूलाई पहिचानका लागि हरियो रंगको स्टीकर प्रदान गरिनेछ।
२. दमक नगरपालिका ठेगाना भई लाईसेन्स प्राप्त गर्न बाकी रहेका टेम्पो तथा सिटी सफारीहरूलाई अर्को व्यवस्था नभए सम्मका लागि पहिलो रंगको स्टीकर प्रदान गरिनेछ।
३. दमक नगरपालिका बाहिर ठेगाना भएका टेम्पो तथा सिटी सफारीहरूलाई पहिचानको लागि रातो रंगको स्टीकर प्रदान गरिनेछ।
४. दमक नगरपालिकामा संचालन भएका सिटी सफारीहरू दमक नगरपालिकाको निर्णय अनुसार हरियो, पहेलो र रातो स्टीकर आफ्ना साधनहरूमा अनिवार्य टाँस गर्ने तथा नियमानुसार दर्ता तथा नविकरण गरी संचालन गरिनेछ। नियमानुसार संचालन नगरेको पाईएमा कारवाही गरिनेछ।
५. दमक नगरको बजारक्षेत्रका अति व्यस्त सडकहरूमा ठेला, सिटी सफारी तथा गाडीमा विभिन्न किसिमका मालसामान राखी माईकिङ गरी वा माईकिङ नगरी गरिने मोबाईल व्यापार गर्दै हिड्ने कार्यलाई पूर्ण रुपमा निषेध गरिएको छ। यदी विना अनुमती त्यस्ता व्यवसाय संचालन गरेको पाईएमा उक्त सामान जफत गर्ने वा जरिवाना गर्ने वा दुवै गर्न सकिनेछ।
६. दमक नगरक्षेत्रभित्रका मजदुरहरूको सुरक्षाका लागि मजदुर भलाई कोषको स्थापना गरी कार्यान्वयन प्रक्रिया अधि बढाइएको छ।
७. गैर नागरिक, अशक्त, बृद्ध तथा नाबालक व्यक्तिहरूलाई टेम्पो तथा सिटी सफारी संचालन गर्न पूर्ण रुपमा रोक लगाईएको छ।

नोट : यस सम्बन्धि विस्तृत जानकारी आवश्यक परेमा दमक नगर प्रहरी बलमा सिधा सम्पर्क गर्न सकिने छ।

औद्योगिक, पर्यटकीय र हरित नगर, स्वच्छ, सुरक्षित र समृद्ध नगर निर्माण गर्न माथि उल्लेखित प्रावधानहरू पालना गरिदिनु हुन सबैमा विनम्रता पूर्वक अनुरोध गरिन्छ।

दमक नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
दमक भापा